

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 48—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 81.

Inzerti vsak dan svojo izkupitno vrednost in priložnost.

Inzerat se računa po parabilnem merilu in sicer: 1 mm visok, ter
54 mm širok: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin.
Poslano (enak prostor) 33 vin, nato za zahvale (enak prostor) 23 vin.
Pri večjih inzeratih na dogovor.

Novi naročniki naj pošljejo naročnice vnaprej po nakazilu.
Ne samo plačane naročnice brez posilne denarja se ne moremo nikakor izdati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 81.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32—
pol leta 16—

četrt leta 8—
na mesec 2-70

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v L. nastr. levo), telefon št. 81.

Načrt za reformo avstrijske ustave.

Z Dunaja nam pišejo s posebne strani 20 t. m.

Včeraj je bil v Badnu kronski svet, ki se je bavil z ustavno reformo. Pa tudi z vprašanjem, kaj se ima zgoditi, če bi parlament odklonil prorač. provizorij. Uspeh kronskega sveta je, da bo v prvi seji ustavnega odseka gosposke zbornice vlada predložila svoje znane »Richtlinien« t. j. z dovoljenjem Nationalverbanda napravljene načrte, ki bodo predvsem povdarjali okrožja.

Ta okrožja naj bodo glede kompetence deloma vzeta iz deželnozborskega, deloma iz glavarstvenega in namestništvenga delokroga. Na čelu jim okrožni svet (voljen). Za nekatere okrožni svet (voljen). Za nekatere stvari mora vpoštevati glavar sklepe sveta, v nekaterih stvareh ima svet samo posvetovalno moč, v drugih pa ukrepa glavar sam. Glavar je odgovoren Dunaju. Okrožja naj bodo kolikor se da, nacionalno zaključena.

Stvar ni nova, odklanja našo državno idejo in komplicira državni aparat: je ustavno neizvedljiva, ker treba pritrditve vseh faktorjev.

Dunaj, 21. februarja. Stranke gosposke zbornice so že obveščene, da bo vlada predložila načrt za reformo ustave. Danes popoldne so se sestali nemški člani gosposke zbornice iz sudetskih dežel, da določijo svojo taktiko v bodoči narodno - politični debati.

Jugoslovani v politični debati.

Dunaj, 21. februarja.

V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevalo prvo branje proračunskega provizorija in k besedi sta prišla tudi dva zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Tresić in dr. Pogačnik, katerih izvajanja so vzbujala splošno pozornost in na strani slovenskih poslancev burno odobravanje. Med govorom poslanca dr. Pogačnika je prišlo do velikih spopadov z Nemci, ki so se bili naravnost pripravili, da izzovejo kravale. Poslanec Wolf je v ta namen zbral svojo najizvednejšo gardo, ki je počenjala prave škandale. Zlasti, ko je dr. Pogačnik govoril o Nemčiji, se je nemška Wolfova straža tako razburjala, da ni bilo slišati nobene besede. Dr. Pogačnik je mirno sedel na govorniški čkal, da je Nemcem odleglo.

V zbornici se je oglašil danes tudi zopet ministrski predsednik, ki je z neiskrenim patosom zavračal napade na Nemčijo in na Ukrajino.

Prvo branje proračunskega provizorija bo jutri v petek končano. V soboto in ponedeljek zboruje proračunski odsek, ki mora do torka izdelati svoje poročilo za zbornico. V torek se prične drugo branje in v sredo ob 5. popoldne se vrši glasovanje.

V naslednjem podajamo poročilo o poteku seje s pripombo, da smemo priobčiti iz govorov poslancev dr. Tresića in dr. Pogačnika le to, kar objavlja »Reichsstatistik«.

Kot prvi govornik polemizira prel. Hauser (kršč. soc.) proti tistim, ki zahtevajo, da naj se protizakonito poklicani črnovojnik pošljejo domov. Naivni so tisti, ki pravijo, da lahko končamo vojno, če le hočemo. To ni res. Mi smo e stokrat ponudili mir, toda sovražnik hoče vojno. Še včeraj sem govoril s cesarjem. Cesar mi je naročil, da naj povem, da mu povzroča nadaljevanje vojne največjo skrb in da ničesar iskrenješe ne želi, kakor da bi mogel poslati vojske čim najpreje domov. (Burno odobravanje.) Mi zaupamo cesarju in grofu Czerninu. Kdor glasuje proti proračunskemu provizoriju, da glasuje proti parlamentu. Parlament je v nevarnosti. Brez parlamenta pa ne moremo živeti. Krščanski socialci bodo za to glasovali za proračun.

Ministrski predsednik vitez Seidler: Napade na nemško državo ne

ram z vso oostrostjo zavrniti. (Pohvala pri Nemcih.) Ti napadi podaljšujejo vojno, ker dajejo sovražnikom argumentov, da dvomijo o solidarnosti centralnih držav. Kdor napada naše zavznike, opraviča sovražno službo, ker nas skuša ločiti od zvestega prijatelja in zastrupiti naše tako krasno zavezništvo. Ravnotako zavrača napade na ukrajinsko državo in njenega zastopnika. (Pohvala pri Nemcih.)

Govor dr. Tresića.

Poslanec dr. Tresić - Pavičić (Jugoslov. klub)

ram z vso oostrostjo zavrniti. (Pohvala pri Nemcih.) Ti napadi podaljšujejo vojno, ker dajejo sovražnikom argumentov, da dvomijo o solidarnosti centralnih držav. Kdor napada naše zavznike, opraviča sovražno službo, ker nas skuša ločiti od zvestega prijatelja in zastrupiti naše tako krasno zavezništvo. Ravnotako zavrača napade na ukrajinsko državo in njenega zastopnika. (Pohvala pri Nemcih.)

Dunaj, 21. februarja. Stranke gosposke zbornice so že obveščene, da bo vlada predložila načrt za reformo ustave. Danes popoldne so se sestali nemški člani gosposke zbornice iz sudetskih dežel, da določijo svojo taktiko v bodoči narodno - politični debati.

V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevalo prvo branje proračunskega provizorija in k besedi sta prišla tudi dva zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Tresić in dr. Pogačnik, katerih izvajanja so vzbujala splošno pozornost in na strani slovenskih poslancev burno odobravanje. Med govorom poslanca dr. Pogačnika je prišlo do velikih spopadov z Nemci, ki so se bili naravnost pripravili, da izzovejo kravale. Poslanec Wolf je v ta namen zbral svojo najizvednejšo gardo, ki je počenjala prave škandale. Zlasti, ko je dr. Pogačnik govoril o Nemčiji, se je nemška Wolfova straža tako razburjala, da ni bilo slišati nobene besede. Dr. Pogačnik je mirno sedel na govorniški čkal, da je Nemcem odleglo.

Dunaj, 21. februarja.

V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevalo prvo branje proračunskega provizorija in k besedi sta prišla tudi dva zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Tresić in dr. Pogačnik, katerih izvajanja so vzbujala splošno pozornost in na strani slovenskih poslancev burno odobravanje. Med govorom poslanca dr. Pogačnika je prišlo do velikih spopadov z Nemci, ki so se bili naravnost pripravili, da izzovejo kravale. Poslanec Wolf je v ta namen zbral svojo najizvednejšo gardo, ki je počenjala prave škandale. Zlasti, ko je dr. Pogačnik govoril o Nemčiji, se je nemška Wolfova straža tako razburjala, da ni bilo slišati nobene besede. Dr. Pogačnik je mirno sedel na govorniški čkal, da je Nemcem odleglo.

V zbornici se je oglašil danes tudi zopet ministrski predsednik, ki je z neiskrenim patosom zavračal napade na Nemčijo in na Ukrajino.

Prvo branje proračunskega provizorija bo jutri v petek končano. V soboto in ponedeljek zboruje proračunski odsek, ki mora do torka izdelati svoje poročilo za zbornico. V torek se prične drugo branje in v sredo ob 5. popoldne se vrši glasovanje.

V naslednjem podajamo poročilo o poteku seje s pripombo, da smemo priobčiti iz govorov poslancev dr. Tresića in dr. Pogačnika le to, kar objavlja »Reichsstatistik«.

Kot prvi govornik polemizira prel. Hauser (kršč. soc.) proti tistim, ki zahtevajo, da naj se protizakonito poklicani črnovojnik pošljejo domov. Naivni so tisti, ki pravijo, da lahko končamo vojno, če le hočemo. To ni res. Mi smo e stokrat ponudili mir, toda sovražnik hoče vojno. Še včeraj sem govoril s cesarjem. Cesar mi je naročil, da naj povem, da mu povzroča nadaljevanje vojne največjo skrb in da ničesar iskrenješe ne želi, kakor da bi mogel poslati vojske čim najpreje domov. (Burno odobravanje.) Mi zaupamo cesarju in grofu Czerninu. Kdor glasuje proti proračunskemu provizoriju, da glasuje proti parlamentu. Parlament je v nevarnosti. Brez parlamenta pa ne moremo živeti. Krščanski socialci bodo za to glasovali za proračun.

Ministrski predsednik vitez Seidler: Napade na nemško državo ne

Kar se tiče razmer v Rusiji.

se more dvomiti o tem, ali imajo prav oni, ki se veselijo nesreče Rusije. Stomilijonski narod, kakor je ruski, ne more izumreti, anarhije ne more večno trajati. Trajno prijateljstvo z Rusijo bi bilo boljše nego momentane ugodnosti, katere bi bile mogoče ob nesreči Rusije. Tako bi imeli soditi previdni diplomati. Ti pa rajše anektirajo nadaljnje province kakor da bi mislili, da Rusija ni bolna, marveč da je že mrtva in nesposobna za revanšno vojno.

Edini rezultat iz Bresta

je odtujitev poljskega naroda. Poljaki čujejo danes z najrazličnejših strani očitne o svoji nevalečnosti. Imenujejo jih nevalečine, ker so državi vedno pomagali iz stiske, sedaj pa niso pri volji trpeti, da bi se s krcam njihovoga živoga mesa plačeval mir.

Prezgodaj je govoriti o miru, dokler ne leži na tleh jeden izmed nasprotnikov. Mir bodo morali skleniti samo prave demokracije vsakega sveta po demokratičnih principih. (Burno odobravanje.)

Poslanec Pirker (koroški Nemec) očita Poljakom nevalečnost ter brani hordsko namstvo, čel, da je vedno živelo v dobrih odnosih s Slovenci in da se Slovenci na Koroškem niso hoteli priključiti. Proti jugoslovanski deklaraciji kaže: »Koroška Koroščani«.

Poslanec Isoposcul - Grecul izjavlja, da bodo Rusi glasovali za proračunski provizorij.

Poslanec Viškovsky (celtski Slov) očita Poljakom nevalečnost ter brani hordsko namstvo, čel, da je vedno živelo v dobrih odnosih s Slovenci in da se Slovenci na Koroškem niso hoteli priključiti. Proti jugoslovanski deklaraciji kaže: »Koroška Koroščani«.

Govor dr. Pogačnika.

Poslanec dr. Pogačnik: Slovani občudujemo organizacijsko silo nemške države, sovražimo pa pohlepnost in gospodstvalnost nemškega naroda in obžalujemo, da je postala Avstrija med vojno suženj Nemčije. (Živahno pritrdjevanje pri Slovanih, razburjeni protiklici na nemški strani.) Nemci očita Slovanom, in tudi iz govora ministrskega predsednika je to slišati, kakor da bi bili Nemci oni, ki so rešili Avstrijo sovražnika. (Živahni klici pri Nemcih: »Tako je!«, burni proti klici pri Slovanih.)

Leni avstrijski patriotje

ste, gospodje — kadar gre za Nemčijo. Mi branimo Avstrijo. Vi se bijete za Nemčijo. Vprašam Vas, gospodje patriotje: Kdo pa je leta 1914 preprečil, da niso ruski kozaki vkorakali v Berlin? (Burni medklici, velik nemir.)

Poslanec dr. Schürff: Kje je poslanec Gregorin?

Poslanec dr. Pogačnik: »Kje pa ste bili Vi, ko je vojna izbruhnila? Bili ste Drückeberger v zaledju. (Burni medklici.) Jaz sem šel prostovoljno na fronto in sem se hrabro boril za cesarja in državo, pripravljen za nje umreti, kakor bom vedno pripravljen žrtvovati življenje za domovino. (Živahna pohvala na desni, burni klici na nemški strani. Nemir postaja vedno večji, ker se Nemci, kakor divji zaganjajo v slovenske poslance z najrazličnejšimi očitki. Med poslanci Lukschom, Pachernem, Malikom na eni strani ter Bechynem, Soukupom na drugi strani, pride skoraj do dejanskih spopadov. Predsednik zvoní in le počasi nastane zopet mir. Predsednik kliče poslanca Albrehta k redu.) Poslanec dr. Pogačnik:

Kdo pa maršira danes na Estonsko in Kuronsko.

kdo osvaja mirne slovenske pokrajine? Pa saj ne samo na Estonsko in Kuronsko, tudi v našem avstrijskem Primorju se pripravljajo nemške kolonizacijske družbe, da nam s pomočjo železnice naselijo nemške koloniste. (Cuhte pri Jugoslovanih.) Ako protestirata ministrski predsednik in zunanji minister proti vsakemu vmešavanju v notranje zadeve Avstrije, potem si moramo prepovedati tudi vsako vmešavanje Nemcev v avstrijske zadeve! (Medklici.) Jugoslovani smo od vsega začetka poudarjali, da smo miroljubni in da naj se sklene v najkrajšem času splošni mir.

(Živahna pohvala.) Sedaj je sklenjen mir z Ukrajino in kakor pravijo bo sklenjen tudi mir z Rusijo. Toda skrb nas kakšne posledice bo to rodilo, saj vidimo, da marširajo Nemci na Estonsko in Kuronsko in da se naša vlada pripravlja »napraviti red« v Ukrajini. Če pomislimo, kakšen nered so Nemci s svojimi privilegijami in s svojo gospodstvalnostjo povzročili v državi, potem moramo reči, da nimajo nobene pravice delati red drugod. (Živahno pritrdjevanje pri Slovanih, protiklici pri Nemcih.) Mi privoščimo ukrajinskemu narodu svobodo, moramo pa žalibog konstatirati, da se je Nemcem posrečilo enkrat izigrati Poljake proti Ukrajincem, potem pa zopet Ukrajince proti Poljakom. (Živahno pritrdjevanje.) Kadar bodo slovenski narodi spoznali, da od Nemcev ne pride nič drugega, nego samopojnost in preprič, potem bodo medsebojno sklenili mir in bodo prišli do prave slovenske avstrijske ednotnosti.

Odgovarjač poslanca Pirkerju, slika dr. Pogačnik žalostne koroške razmere. (Ponovni medklici poslancev Lutschouniga.) Zastopniki koroških kmetov so sedaj soglasno izjavili, da hčejo

tudi koroški Slovenci v smislu jugoslovanske deklaracije

pripadati jugoslovanski državi pod habeburškim žezlom. Govornik slika, kar je videl na Koroškem. Posl. Jaka Lutschounig, ki je doma iz Zilhpola pri Celovcu, župan in kmet, kriči, da Bošnjaki in Dalmatinci Slovencev ne marajo. Tu ga je prijel posl. dr. Jankovič: »Sramujte se, renegat!« Slišati je bilo tudi klice: »Doma z družino rožni v nrec molli slovensko, tukaj pa hoče izigrati nemškega nacionalca.« Posl. dr. Jankovič: »Vi plujete v lastno skledo!« — Dr. Pogačnik: »Za Vas pa velja (obrnjen proti Lutschounigu): »Smo žanje od fare od Zile doma, Slovencega duha, Slovencega srca.«

Lutschounig: »Jo znam, jo znam.« Dr. Pogačnik nadaljuje kazaje na Lutschouniga: »Zato si pa zapomni tudi to: »Kdor pa odpade, in mater taji, — še somlja ne bo pila njegove krvi!«

Začelo je, da se za Lutschouniga ni nihče zavzel, da bi ga branil, ker so se ga odločno sramovali njegovi tovariši nemški agrarji, kakor tudi nemški radikali. Po tej lekciji je Lutschounig prav nismo občutili.

Poslanec dr. Pogačnik: Poslanca Hauserja vprašam: Kdo je cela stoletja živel od političnega oduševstva? Pridite na jug in pogledite. Nemci so nas stoletja ovirali v naši svobodi, v našem razvoju in v našem blagostanju. (Burno pritrdjevanje pri Jugoslovanih.) Ravno Vam Nemcem bi bilo najljubše, da bi parlamenta sploh ne bilo. (Živahno pritrdjevanje.) Ako vlada ne dobi proračunskega provizorija, naj demisionira. (Tako je.)

V nevarnosti ni parlament, temveč le nadvlada Nemcev. Avstrijsko prebivalstvo je prišlo do prepričanja, da ne bo reda in mira v tej državi prej, predno ne bodo odstranjeni nemški privilegiji.

(Nemške stranke niso storile ničesar za notranji mir. (Posmehovanje pri Nemcih.) Tudi vlada na tem polju ni storila ničesar. Nešteti ljudem na jugu monarhije se je godila od renegatov in denuncijantov, ki jih je uprava vzgajala, težka krivica. (Pritrdjevanje pri Jugoslovanih.)

Birokracija na jugu monarhije je zanemarjala svoje dolžnosti napram slovenskemu, hrvaškemu in arbeskemu narodu, namesto da bi ščitila zatirane pred zatiranci. (Posl. Wichtl: Živio kralj Peter!) Poslanec dr. Pogačnik: Vi ste klicali že »Živeli Hohenzollern!« mi pa nismo klicali »Živela Srbija«. Eksekutiva uprave je orožnik, ki mora storiti vse za okrajn. glavarja. Govornik naglašala nato

divjanje cenzure na Kranjskem ter pripomni, da si dobiva političsko ravnateljstvo v Ljubljani svoje instrukcije iz kabineta. Govornik se pritožuje nadalje nad tem, da se zvišanje preskrbninskih prispevkov do danes še ni izvršilo in da vlada še vedno ni dala nobenih podpor svojcem avstrijskih državljanov, ki so se izselili v Ameriko. Tudi skrb za invalide je nezaodstna. Vojška uprava se je res zato trudila, vendar je še vedno mnogo invalidnih, ki čakajo že več kot 2 leti na svojo penzijo.

Nemški Volkstat v Ljubljani

je poleg tega pozval vlado, da naj ne da slovenskim invalidom javne službe. (Cužno! Cužno!) Če naj ima poduk invalidov uspeh, se mora vršiti v maternem jeziku, namesto tega pa se daje n. pr. v invalidni šoli v Rogasški Slatini invalidom kot učni pripomoček v roke »Südmärkalender«.

Govornik se bavi nadalje s prehrano v južnih deželah ter konstatira, da noben delavec na Dunaju ni tako slabo preskrbljen, kakor kmetje na Krasu. Tu manjka petroleja, usnja, blaga in bati se je, da bo draginja trajala tudi po vojni. Dolžnost vlade je, da poskrbi napram draginji že danes vse potrebno, Jugoslovani

apelirajo na krono

na avstrijske narode, na pravičnost in krščanstvo, da naj se jim da svoboda in lastna država. Samo v svobodi narodov je tudi moč Avstrije in Habsburžanov. Ravno vojna je prinesla jugoslovanskim, kakor vsem slovenskim narodom v Avstriji prepričanje, da so otroci istega očeta in iste matere. Vse nemške mahinacije Slovanov v bodoče ne bodo mogle razdružiti. Korakali bodo složno, skupaj bodo zmagali ali pa skupaj poginili. (Živahno odobravanje in plaskanje pri Jugoslovanih in Celih. Govorniku čestitajo.)

Poslanec Wassilko (Rusin) očita Poljakom nevalečnost napram Nemčiji, ki jih je rešila iz ruskih kremplev. Naenkrat se zasliši v zbornici gromki glas: »To govori mož, ki je pri karth zalgal svojo lastno ženo!« Nastane velikanška buka. Slišati je besede: »Suft, lopov, ven z njimi! in šele po dolgem času se zbornica pomiri.

Govorila sta nato še poslanca Dazynski in Abram, nakar je bila debata prekinjena.

Zbornica je končno sklenila, da naj finančni odsek tekom 14 dni poroča o predlogu glede draginskega prispevka za uč. teljstvo.

Prihodnja seja jutri.

Minister za prehrano gm. Höfer odstopil.

Dunaj, 21. februarja. Minister za prehrano gm. Höfer je odstopil. O vzrokih njegove demisije se v parlamentarnih krogih prav mnogo govori. Eni pravijo, da so ga pregnale naraščajoče težkoče prehrane, drugi trdijo, da je njegova demisija v zvezi z ukrajinskim vprašanjem. Gm. Höfer je baje pošiljal rofu Czerninu v Brest nujne telegrame, v katerih je slikal položaj Avstrije glede prehrane tako žalostno, da je treba za vsako ceno podpisati mir z Ukrajino. Sedaj očitalo gotovi krogi Höferju, da je kriv sovražna med Poljaki in Dunajem. Kot oseba, ki pridejo hot naslednji v postavo, se

Imenujejo: predsednik skupnega prehranjevalnega urada general Landwehr, predsednik avstrijskega odbora za prehrano grof Larisch, in pa gm. Sender, ki se nahaja sedaj pri žetveni komisiji v Romuniji.

Pisma ruska prošnja za mir.

Berolin, 21. februarja. (Kor. urad.) Kakor se zdi, so se ruski ljudski komisarji uklonili nemški zahtevi, da pismeno potrdijo mirovno ponudbo. Pismo je že prišlo preko nemških črt. S tem so ovržene tudi vesti, ki so neka dni krožile, da je bila vlada Troškega in Ljeninga strmo glava.

Berolin, 22. februarja. (Kor. urad.) Ruski kurir, ki je prišel predvčeršnjim preko nemških črt, je dospel večer zvečer v Berlin ter je izročil mirovno ponudbo petrogradske vlade. Pismo, ki dobesedno soglašajo z znano brezlično brzojavko iz Petrograda, je podpisano, kakor izve »Berliner Tageblatt« od Ljeninga in Troškega. Vrše se razgovori glede nemškega odgovora, ki se bo odposlal šele v par dneh. Medtem se je odpravil državni tajnik dr. v. Kuhlmann preko Dunaja v Bukarešto. »Nordd. Allg. Zeitg.« poroča, da se bodo nova pogajanja z Rusi pričela šele v par dneh, zato bo v. Kuhlmann medtem porabil čas, da predvsem vodi kot nemški pooblaščenec pogajanja z Rumunsko.

Petrograd, 22. februarja. (Kor. urad.) Malo pred odpravljanjem nemških članov petrogradske komisije so ti podpisali z ruskimi zastopniki pogodbo glede vračanja civilnih oseb iz države v državo. Pogodba odgovarja neratificiranemu kodanškemu protokolu o odpravljanju prebivalcev Vzhodne Pruske.

Dunaj, 21. februarja. Zunanji minister grof Czernin se bo najbrže jutri popoldne odpravil v Bukarešto, da prične pogajanja z rumunskim odposlancem. Za slučaj, da bi želeli Rusi nadaljevati mirovna pogajanja, bo odšla posebna naša delegacija v Brest.

Frankfurt a. M., 21. februarja. »Frankfurter Zeitg.« piše: Sedanja pripravljenost Rusije za mir ne sme pomeniti, da nam stavi alternativo, skleniti mir z Rusijo ali z Ukraino. Oboje mora biti mogoče drugo poleg drugega.

Dunaj, 21. februarja. Nemške čete so dospale na Estonsko in Haapsal ter prodirajo proti vojnemu pristanišču Reval. V Livlandu so dospeli do Volmarja na cesti v Valk. Proti kateremu važnemu križišču sedaj prodirajo, da na ta način odrežejo v zapadnem delu Estonske stoeče boljševiške čete. Bolji proti jugu stoji nemška konfiteria pred Plocom in Minskem. V Ukraini so prodorili preko Lumineca, Sarava in Rovna, odkoder se približujejo nemške čete Ostrogu in Železnici v Kijev. V Ukraini dobivajo čete bogate zaloge živil.

Berolin, 21. februarja. (Kor. urad.) Prodiranje proti vzhodu traja. Nemške čete so vkorakale v Minsk.

Stockholm, 21. februarja. Zastopniki entente in nevtralnih držav so protestirali proti anuiranju ruskega državnega dolga. Ruska vlada je nad vsebino in naslovom protesta ogorčena, vendar pravi, da se odneha. — List »Utro Rossije« je bil obsojen na globo 100.000 rubljev, ker je prinesel »Karto Rusije po gosp. Trockemu, ki je sestavljena tako, kakor bi hotel izročiti velik del Rusije centralnim državam.

Petrograd, 19. februarja. (Koresp. ur.) Iz okraja Rostov poročajo: Revolucionarne čete so zasedle Batalist. Predstojatelj je 8 vrst pred Rostovom. Mnogo častnikov je bilo vletih. Prebivalstvo navdušeno sprejema sovjetovne čete ter jim daje živila. Predvčeršnjim je dospela iz Odeseške delegacija korakov, ki je sporočila, da so se kozaki pri Batalistki uprli, korakati proti sovjetovim četam.

ŠVEDSKO IN FINSKO VPRAŠANJE.

Stockholm, 20. februarja. (Koresp. urad.) V drugi zbornici je odgovoril ministrski predsednik Eden na interpellacijo socializmov levice glede stališča vlade napram intervenciji na Finskem ter glede prevoza in izvoza orožja. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada nikakor ne misli na oboroženo intervencijo, če ne bo k temu prisiljena vsled kršenja švedskih pravic. Od gotovih krogov zahtevana intervencija zahteva ob hud odpor v širokih plasteh. Švedska vlada ne namerava preklicati prepovedi prevoza in izvoza orožja, ne more dovoliti, da se ustanovi na švedskih tleh oborožen zbor, privatnim osebam pa se je dovolilo stopiti v finsko službo. Orožja in municije iz švedskih zalog ne more dati. Švedska noče, da bi se zapledla v državljansko vojno Finske. Vlada je poskusila doseči miren sporazum na podlagi popolne samostojnosti Finske ter je dne 10. februarja prosila finskega poslanika v Stockholmu, da naj to sporoči svoji vladi. Dne 14. februarja je finska vlada v Vasi odgovorila, da posredovani predlog švedske vlade ni sprejemljiv in da je premirje nemogoče. Zato se smatra vsaka mirna rešitev za nemogočo. Glede korakov z ozirom na Alandske otoke je navedel ministrski predsednik, da je vlada tozadestno obrnila svojo posebno pozornost na to, da se ne prepreči nasilja in krvoprelitja ter da se začetovi življenje in imetje prebivalcev teh otokov, pri tem pa noče posegati v politična vprašanja.

Za ministrskim predsednikom je govoril vodja stranke desnice Lindemann, ki je izjavil, da se ne sme pozabiti na štiristoletno zvezo s Finsko. Bati se je, če podleže zakonita finska vlada, da se Finska zopet prilegne v rusko interesno sfero. Švedska mora pomagati Finski.

Branting, vodja socializmov desnice, je izjavil, da bi bilo švedsko vmešanje v finske zadeve nekaj slabega, gotovo pa ničesar dobrega. Večji del švedskega naroda noče biti na ta način zapleten v vojno. Zato izreka vladi zaupanje.

Mir z Ukraino.

Berolin, 21. februarja. (Koresp. u.) Glavni odsek državnega zbora je sprejel mirovno pogodbo z Ukraino.

Berolin, 21. februarja. (Kor. urad.) V nadaljnjem poteku seje glavnega odseka je bila sprejeta dodatna pogodba k mirovni pogodbi z ukrajinsko ljudsko republiko.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. februarja. (Kor. urad.) Na rsiški visoki planoti in vzhodno od Bente artiljerijski boj. — Čete armadne skupine Linsingena prodirajo naprej ter so zasedle Robnov. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 21. februarja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprehta in nemškega prestolonaslednika. Na mnogih točkah artiljerijski in minski ogenj. Sunk v Argonih je imel uspeh. — Skupina vojvode Albrehta Würemberskega. Na lorencki fronti je bilo vojni delovanje v mnogih odsekih med Scillo in Plaine stopnjavano. Močni francoski oddelki so napadli zvečer naše pozicije pri Moncu, Rechicourt in Monacortu. Na posameznih točkah je sovražnik vdrl, naša pehota pa ga je v protisunku vržila zopet ven ter vrela večje število sovražnikov. Juzozapadno od Markircha so pripeljele čete izvidnega pohoda vete nazaj.

Vzhodno bojišče. Skupina gim. v. Aichhorna. Z očka Moon so našli polki, ki so prekorčili zamrznj sind, ukorakali v Estonsko ter so zasedli Leat, severozapadno od Pernava. V prodiranju ob Riškem zalivu smo dospeli do Pernigela in Lemsila. Pri Lemsila je prišlo do kratkega boja, v katerem smo vjeli 500 met in vplenili 20 topov. Korakali smo skozi Verno. Naše čete stoje pred Volmarom. Med Dvinskem in Furskom prodiramo proti vzhodu. — Skupina generala v. Linsingena. Gibanje napreduje. Na celi fronti smo zasedli važna železniška in cestna križišča. Rovno smo očistili sovražnika. Plena še ni mogoče približno pregledati. Do sedaj se je poročilo, da smo vjeli 1 povečnega generala, več divizijskih poveljnikov, 425 častnikov in 5700 mož ter vplenili 1353 topov, 120 strojnih pušk, 3000 do 4000 vozov, vlakov z nekako 1000 železniških vozov, dostikrat napotilni deli v živila, letala in drugega nepreglednega vojnega materiala. — Z ostalih bojišč ničesar novega. von Ludendorff.

Internacijski pisatelj Vladimir Levstik.

(Internacijski Jugoslovanski klub do celokupnega ministristva.)

V Ljubljani je živel od l. 1905. slovenski pisatelj Vladimir Levstik, ki se je bavil izključno z beletristiko. Poleg nekaj lastnih stvari akrozinakoz leposlovnega značaja brez vsake politične tendence je prevajal razne romane svetovne literature tako Zolov Dobaele, Dostojevskega itd. Poleg tega je prestavljal razne feilonske romane za slovenske liste. V privatnem življenju je občeval a pisatelji, časnikarji in uredniki vseh strank ter je potoval in študiral. Razen s svojimi beletrističnimi deli ni Levstik ne le nikdar stopil pred javnost nasprotno je znano, da je bil protivnik vsake politike.

Ko je izbruhnila svetovna vojna so smatrali tudi pri Levstiku hišno preiskavo za potrebno. Niti omeniti ni treba, da se je izvršila ta preiskava s preziranjem zakonitih doboš Potekla je brez rezultata. Niti ljubljanska policija ni mogla najti med kritičnimi odstiki Srbom prijatnih izjavni. Zato je pustila pisatelja pri miru. Ko pa je izbruhnila italijanska vojna so potrebovali novih žrtev. Ker so jih potrebovali, so jih našli. Vladimir Levstik je bil 21. maja 1915. nemadoma aretiran. Sam si do danes ne more razlagati zakaj in najbrže tudi c. kr. policija tega ne ve. Takrat je umrl v Ljubljani v bibliotekar dr. Vinko Zupan na možganski paralizni. V zadnjih vzbliatih je ta obžalovanja vredni duševno smedeni mož denunciral celo vrsto politično, gospodarsko in žurnalistično ter beletristično delujočih ljudi ter jih dolžil vlezidaje. Morozce je da je c. kr. policija v Ljubljani in to bi bila edina razlaga, storila korake proti Levstiku na podlagi te denunciacije, akoravno proti drugim od duševno bolnega Zupana denunciranim možem ni nastopila.

Neznanljano je to postovanje, ki slepo grabi na vse strani po živih. Niti ni proti temu slovenska knjižna nazajka. To se je zgodilo v konstitucionalni državi, v kateri prepoveduje državni osnovni zakon internacijo in konfinezijo. Neznanljano, nerazumljivo in neodpustno je vas, kar se je nadalje zgodilo s Levstikom.

Ta pahljasti mož, ki si je stalni levi smolek za svoj narod, je bil napredni zaprt nekaj dni na ljubljanskem gradu, ne da bi mu bili povedali vsrsko, zakaj je zaprt. Šaj vsrsko sami niso vedeli. Na Gradu je moral prenočati Levstik okremeno italijanskih vojnih vjetnikov in je moral v kolosu izmošnjega vodnjaka dvignati vodo. Ko je število civilnih internirancev naraslo, so jih z Levstikom vred odpravili v Vagno potem v Hainburg, Sitten-dorf in Mittergrabern. Levstik je vložil vlogo na zloglasni sločinski takozvani »Kriegsüberwachungsamt« — brezuspešno. Še le takovana »Perlu-strirungskommission« mu je prinesla 11. aprila 1917. prostost.

Dve leti je bil interniran brez preiskave, brez sodnih korakov, brez zaslišanja, ne da bi se mu povedal vsrko, zakaj je bil zaprt. Bolj drastičnega slučaja javnega nasilstva v realni konkurenci s ustavolomstvom in zlorabo uradne oblasti si ne moremo misliti. Kriegsüberwachungsamt in ljubljanska policija sta potetala zakon, ga odpravila in se postavila z očiinsko sama na njegovo mesto. Nočemo opisovati trpljenja, marveč omenjamo samo surovost funkcijonarjev, nasovne lakote, nemožnost vsakega duševnega delovanja, prepoved korespondence, neznosne sanitarne razmere in še enkrat surovosti, poovanje in lakota. Zločinski »Kriegsüberwachungsamt« je prepovedal dostavljanje interniranim knjige in tiskovine, tako da je bilo treba vse, če je hotel kdo kaj brati, vtihotati v tabo-rine. Vsaka podrobnost iz tega zgora je strašna. Vsi so trpeli težko škodo, tako tudi Vladimir Levstik. Posledica internacije so afe'cija pljuč, huda nev-rastenija in členski revmatizem. Poleg tega je imel veliko materialno škodo, ker ni mogel ničesar delati in ker tudi ni mogel izpolniti svojih pogodb. Ta škoda znaša nad 1000 K Z njegovo osvoboditvijo na se ni prenehala trpljenje. V Ljubljano kot ožje vojno ozemlje se ni smel vrniti. Hotel je oditi v St. Jurij ob Taboru k svoji sestri. Politijski uradnik Maixler koncentracijske stacije Oberhollabrunn pa je bil tako brezsrčen, da je uradno Levstika napačno informiral, da niti za potovanja v širše vojno ozemlje ne more dobiti dovoljenja. Zato je odšel v Prago, kjer je ostal 7 mesecev, živče samo od tega kar si je zaslužil a peresom.

Vprašamo, ali hoče vlada preiskati ta slučaj, kaznovati krivce pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani, kakor tudi policijskega uradnika Maixlerja, ali hoče dati pisatelju Vladimiru Levstiku popolno zadostitev in mu nadomestiti škodo? Ali je vlada pripravljeni dati popolno poasnilo o delovanju »Kriegsüberwachungsamt« in brezobzirno kar najstrožje kaznovati vse krivce?

Politične vesti.

== Ljubljanska cenzura. Ljubljanska cenzura nam je večerj zaplenila interpellacijo Jugoslovanskega kluba glede miru z Ukraino in Rusijo. Naša javnost ne sme vedeti, kako delujejo naši poslanci, nemška javnost pa se lahko ako hoče, natančno informira

== Poljaki in slovanske stranke. Z Dunaja nam poročajo: Ze daji časa so se vršili med Poljaki, Jugoslavo in Čehi dogovori, kako doseči čim najboljšo enotno skupno postopanje poljske, jugoslovanske in češke delegacije v parlamentu. Sedaj se je vsepoljska skupina naravnost izrekla za enotno organizacijo Poljakov, Čehov in Jugoslovancev in parlamentarna komisija Poljskega kluba je na predlog poslanca grofa Skaberka razpravljala, kako bi se dalo skupno postopanje najboljše doseči.

== Posvetovanja v S. L. S. Poročajo nam: V zadnjem času se je vršilo v Ljubljani več duhovniških sestankov, katerih so se udeležili pristaši S. L. S. in Šusteršičeve Kmečke stranke. Razpravljalo se je o možnosti poravnave. Pokazalo se je, da so tako pristaši ene kakor druge skupine za poravnavo in sprejeta je bila tudi tozadevna resolucija. Dosedanji Šusteršičevi somišljeniki so pripravljali žrtvovati deželnega glavarja in dr. Pegana. Vztrajajo pa pri tem, da ostane dr. Lampe. Videti je, da se je večina Šusteršičevih somišljenikov že prepričala, da je igra deželnega glavarja izgubljena in da se Šusteršičeva ladja potaplja.

== Glavno uredništvo »Slovenca« je prevzel dr. Izidor Cankar.

== Poslanec dr. Leo f. iz Krakova poročajo 21. t. m.: Krakovski župan in bivši načelnik Poljskega kluba, voditelj poljske demokratične stranke, tajni svetnik, poslanec dr. Leo, je danes popoldne umrl.

== Nemški poslanci pri cesarju. Dunaj, 21. februarja. Cesar je sprejel danes nemškega poslanca Einspinnerja in Neunteufela. Predvčeršnjim avdiencia Waldnerja je trajala 2 uri. Kakor poročajo iz parlamentarnih krogov, razpravlja vladar z nemškimi politiki o vprašanju reforme ustave.

== Južna železnica pod zaščito nemškega »Nationalverbanda«. Kakor poročajo z Dunaja, so bili nemško-nacionalni poslanci Dobernig, Kraft in baron Pantz izvoljeni v upravni svet Južne železnice. S tem je ta važni prometni zavod tudi formalno izročen vsem vplivom nemško-nacionalne politike in dan naravnost pod zaščito nemškega »Nationalverbanda« in nemških Volkstratov.

== Hrvatski ban na Dunu. Ban Mihalović se muči te dni zopet na Dunaju in očividno v zvezi s to avdienco so vesti o predstojči njegovi demisiji, ki pa se uradno zopet zavračajo. O-

tovo je, da so odnošaji med hrvatsko-arbško koalicijo in madžarska vlada v zadnjem času precej neurejeni in da madžarski krogi pripisujejo krivdo na tem pred vsem banu Mihaloviću, češ, da je premalo energičen. Vedno znova se porajajo vesti, da bo ban odstopil, so nekako strašilo za koalicijo, češ, ako se Hrvati ne prilagodijo madžarskemu stališču glede finančialne nagodbe, vam vzamemo bara. Madžarski listi tudi že napovedujejo, da bo Mihalović sledil sedanjim hrvatski ministru Unkelhäuser, za hrvatskega ministra pa da bo imenovan baron Kusevich, ki je sedaj prideljen civilnemu adlatu za Srbijo v Belgiju.

== Kakor v sovražni deželi. Iz Varšave poročajo: Nemške oblasti so proglasile obredno stanje nad Čenstohovo, Lodzem in Lodclawekom.

== Nemčija naložila Varšavi kontribucijo. Iz Varšave poročajo, da so nemške oblasti naložile mestu Varšavi 1/4 milijona mark kot kontribucijo za zadnje demonstracije.

== Voditelj poljske generalne gubernije. Uradno se razglša, da je bilo generalu pehote Antonu Lipovščaku poverjeno vodstvo generalne gubernije Poljske.

== Iz regentskega sveta. Regentski svet je imenoval feldmaršallajntanta Rozwartowskega za generalisima vseh poljskih oddelkov.

== Poljski manifest za neodvisnost. V Varšavi je razširjen oklic, katerega je podpisalo 178 poljskih kulturnih in gospodarskih društev. Oklic zahteva, da se oživi politično zedinjena, gospodarsko in vojaško neodvisna Poljska v mejah, ki ji omogočijo gospodarski razvitek, z dohodkom do morja. Zahteva se ustvaritev prostovoljne federacije svobodnih narodov na teritoriju nekdanje poljske države, pri čemur se ima izvršiti sporazum teh narodov med seboj potom poljskega deželnega zbora z deželnimi zbori teh narodov brez tutega vpliva. Končno se zahteva, da je odločitev organizacije države v njenih mednarodnih položajih stvar zakonodajnega deželnega zbora, ki bo izvoljen na demokratični podlagi. Vsak pritisk s tuje strani, prisotnost tujih armad in tujih oblasti se mora odstraniti, kajti Poljska brez udeležbe poljskega naroda in proti njegovi volji ustvarjena, bi ne bila nikdar s svojo usodo zadovoljna, marveč bi bila neprestana nevarnost za evropski mir.

== Živeli madžarski bratje! Na Dunaju se je nedavno ustanovil odbor, ki nameraval čez poletje spraviti več tisoč dunajskih otrok na Ogrsko, da bi se bedna deca vsaj za nekaj tednov mogla vvesti k polnim madžarskim skledam. Ogrska vlada je že tudi dovolila, da sme priti na Ogrsko 150 do 200.000 lačnih otrok. Razne dunajske in budimpeštanske banke so izjavile, da bodo krile stroške. Toda nemški Dunajčani niso računali z bratskim razpoloženjem madžarske javnosti. Madžarski listi so pričeli divjo gonjo proti lačnim otrokom in se postavljali na stališče, da smejo pri polnih madžarskih skledah sedeti izključno le Madžari ne pa lačni tučci. To je nov triumf nemško-madžarske zveze.

Jugoslovanski fantje in mošje iz Frana se pridružujejo s vsem srcem osvobodilnemu klicu jugoslovanske deklaracije z dne 30. maja 1917. ter izražajo tem potom svoje popolno zaupanje in vdanost Jugoslovanskemu klubu. Obsojamo izdajalce in zatiralece našega narodnega probujanja in kličemo čast in slavo prvoboriteljem za obstoj velike svobodne in združene Jugoslavije v znamenju pravičnega miru in dnova junške zmage slovanskega orožja. Svobodna bodoča jugoslovanska država naj nam po plačilo za prelito kri naših junakov, na katerih grobovih bodi zapisano nam v nauk: Le vstani borni narod mol, do danes v prah tentan, penelni dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenje dan. — Sledi 79 podpisov.

Slovenski begunci s Goriškega a. nastanjeni v Ganserndorfu in okolici na Nižjem Avstrijskem, se priključajo za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917. in izrekajo ob lednem svoje neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu na Dunaju. Z združenimi močmi in z neomajno voljo do smagel Sledi 180 podpisov.

Slovensko ženstvo za deklaracijo. Živela svobodna Jugoslavija in njen vladar Karol I. Ta klic združuje žene in dekleta iz Nemškega ruta in Granta, katere a svojimi podnosi potrjujejo, da so za mainiško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, kateremu izrekajo popolno zaupanje. — Sledi 155 podpisov.

Londona pogodba. Italijanski časopisje se v zadnjem času jako intenzivno bavi z jugoslovanskim vprašanjem in razmotirvanjem o tem, ali je mogoče sporazum med Jugoslovani in Italijo. Kakor znano, je zadela tkzv. londonska pogodba, sklenjena med Italijo, Francijo in Anglijo, na oster odpor srbske vlade in jugoslovanskega odbora. Širši javnosti je bilo dolgo neznano, kaj vse obsega ta pogodba. Sedaj jo objavlja »Corriere della Sera« v polnem besedilu. Ententa je v tej pogodbi priznala Italiji te-le jugoslovanske pokrajine. Goriško s korekturo na koroški in kranski meji, tako da pripada n. pr. Trbiž že Italiji, Izvir Save pa Jugoslaviji, Gradščansko, Trst s celo Istro do Voloske in Kastava (inkluzivno), Reka in hrvatsko Primorje z Bakrom in Karlopagom naj bodea jugoslovanska posest, ravno tako otok Cres, Lošinj pa pripadaj Italiji. Oba'a od Zadra do Trogira naj bo sicer jugoslovanska, pa se

naj nevtralizira. Dalmacija od Trogira do Cavtata je italijanska, Boka zopet jugoslovanska. Vsi otoki, izvzemši Brač in Solto, naj pripadejo Italiji. Del Albanije naj postane avtonomen, Valona pa naj bo zopet italijanska. — Ta londonski dogovor oficijalno še vedno velja, in večina italijanskega parlamenta je pri zadnjem zasedanju zahtevala, da naj vlada navzile vsem ugovorom z jugoslovanske strani in navzile dejstvu, da se javno mnenje v ostalih ententnih državah obrača proti tem aspiracijam, trdno vztraja pri svojih odobrenih zahtevah. Manjšina zopet aglira za revizijo pogodbe, češ, sicer se onemogoči vsako prijateljstvo z Jugoslovani ter ustvarijo zarodi novih konfliktov, ki bi Italiji zelo škodovali. Spor traja in italijansko časopisje se polemik živahno udeležuje.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Izvršujoči in podporni člani prostovoljnega gasilnega društva v Poljanah nad Skofijo Loko v kolikor se nahajajo doma se izražajo za Jugoslovansko deklaracijo ter se pridružujejo zbirkai za Krekov spomenik.

Občinski odbor trga Trbiža je sklenil 13. t. m., da pritrjuje izjavo jugoslovanskih poslancev z dne 30. maja 1917, da pozdravlja prizadevanje cesarjevo in papeževo za mir in da odobrava delovanje jugoslovanskih poslancev.

Občinski odbor občine Smarjeta na Kranjskem, sklen pri seji dne 17. februarja 1918, obrat in navdušeno pozdravlja in se pridružuje izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Zaeno hvaležno pozdravlja plemenita prizadevanja svetega Očeta Benedikta XV. in presvitelega cesarja Karola po tako zaželenemu miru! Našemu premilosnemu gospodu knezoškofu izraža najgloblje zaupanje in vdanost. — Občinski odbor občine Smarjeta na Kranjskem, dne 17. februarja 1918.

Upraviteljski odbor občine Dutovle na Krasu je sprejel v svoji seji dne 27. januarja t. l. sledečo izjavo: Podpisani upravnj odbor občine Dutovle z radostjo pozdravlja mirovna stremjenja slavno vladajočih cesarja Karla in papeža Benedikta XIV. in sprejme odločno in ponosom naznanje deklaracijo jugoslovanskih poslancev od dne 30. majnika 1917 podano v vrho, da se pod žezlom slavnih Habsburžanov na podlagi narodne samoodločbe ujedinijo vsi udje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Podpisani vsi člani upravnega odbora.

Jugoslovanski fantje in mošje iz Frana se pridružujejo s vsem srcem osvobodilnemu klicu jugoslovanske deklaracije z dne 30. maja 1917. ter izražajo tem potom svoje popolno zaupanje in vdanost Jugoslovanskemu klubu. Obsojamo izdajalce in zatiralece našega narodnega probujanja in kličemo čast in slavo prvoboriteljem za obstoj velike svobodne in združene Jugoslavije v znamenju pravičnega miru in dnova junške zmage slovanskega orožja. Svobodna bodoča jugoslovanska država naj nam po plačilo za prelito kri naših junakov, na katerih grobovih bodi zapisano nam v nauk: Le vstani borni narod mol, do danes v prah tentan, penelni dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenje dan. — Sledi 79 podpisov.

Slovenski begunci s Goriškega a. nastanjeni v Ganserndorfu in okolici na Nižjem Avstrijskem, se priključajo za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917. in izrekajo ob lednem svoje neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu na Dunaju. Z združenimi močmi in z neomajno voljo do smagel Sledi 180 podpisov.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Živela svobodna Jugoslavija in njen vladar Karol I. Ta klic združuje žene in dekleta iz Nemškega ruta in Granta, katere a svojimi podnosi potrjujejo, da so za mainiško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, kateremu izrekajo popolno zaupanje. — Sledi 155 podpisov.

Shod na Rakeku se viš v nedeljo 24. t. m. ob pol 3. popoldne pri Domicelju. Glavni govornik posl. dr. Ravnihar. Notranjci, pridite manifestirat za Jugoslavijo!

— Izdelovanje domačega mila. Gospodinjde običajno poleg drugih pomanjkanj, tudi pomanjkanje mila. Vzrok temu je splošno pomanjkanje raznih masčob, ki jih rabimo za izdelovanje mila. Milo dobimo, če kuhamo masčobo v lužni raztopini kalija ali natrija. S pomočjo kalijevega luža dobimo kalijevo milo (mehko), natrijev lug nam pa daje trdo milo. Lužne raztopine dobivamo iz sode, katere razlikujemo dve vrsti: navadno in natrijevo (Steinsoda, Azatron). Na Balkanu je kuhanje mila nekaj navadnega in recepti so različni. Masčobe jemljejo ali loj, ali pa ovcirje. Lug pa doajajo iz pepela ali sode. Zmes mora dobro vreti in kuhati je treba precej časa (vsaj 2 uri). Ko je enkrat zmes dobro kuhana, so jo prilije v zabojček ali kako drugo posodo, v katero smo razprostrli veliko krpo. Ko se strdi, vzamemo cel koš iz posode in ga razrežemo na primerne kose ter jih posušimo. — Recepti: 1. 4 litre vode. 2 kg loja, 1/2 kg natrijeve sode (Steinsoda) kuhal 2 uri. — 2. 3 litre luža (iz pepela), 1 kg galošene apna, 1 kg navadne sode, 2 kg loja, kuhal 2 uri. — 3. 5 delov galošene apna, 10 delov pepela, 40 d-lav vode (deževnice) poparil in pusil dva dni v miru. Potem precej in d-daj 15 d-lav vrele vode in 8 delov masti ter kuhal 8 ur. — Močno lužno esenco dobimo tako: 1. 5 kg preseleanežne pepela (od drv) poparimo s 3 l vrele vode in precedimo. Nato zavremo precejni lug in poparimo nadaljnjih 5 kg pepela. Milo pa seva čista le listi, kdor ima — masčobe. — Račič.

Darila.

Darovi za dr. Krekov spomenik. TX. izkaz. Od 12. do 19. januarja 1918. Po 1261 K: Ivan Ivancič, šolski vodja, Bruck a. d. Leitha. Zbirka begunskih rodbin ob Litvi. 617 K 80 vin. Darilo „Slov. Naroda“ („Sl. Narod“ 16. januarja 1918). 600 K: Zbirka župljanov fare Polica pri Višnji gori. 447 K: Fran Tršar, vrhniški župan, sledeče zbirke: omizje Jos. Brenčiča pri Korencu 52 K, drugi 300 K. 439 K: Darilo „Slov. Naroda“ (Sl. N. 12. jan. 1918). 340 K: žene in dekleta na Bledu o priliki podpisovanja za Jugoslov. deklaracijo. 300 K: Tonca Žagar, Markovec pri Starem trgu (po Jugoslov.). 237 K 88 v: Uredništvo „Mira“, II. zbirka. 210 K: Marijan Sardaršič, veletržec, Zagreb. 200 K: Zvesti Jugoslovanci v županovi gostilni v Škofji Loki. 181 K: Elka in Zofija Kemperle nabrali od vaščank iz Hudejuzne in Obloka. 150 K: Nabrano v veseli družbi v gostilni Spreitzer v Črnomlju. 121 K 67 v: Iv. Cesar, poročnik, nabral pri zavednih Novomeščanih v kavarni Central v Novem mestu. 114 K: Marijina družba v Kranju. 102 K: Zbrali Jugoslovanci pri Thalerju v Škofji Loki. Po 100 K: Jos. Abram, vikar, Obloka pri Hudjužni; dr. Anton Kodre, Bol. Dalm. (po Jugosl.); Hrvatska blazalna za štednjo

i zajmove u Trilju (po Jugosl.); Anton Vadenal, kaplan, Cerklje pri Krškem (po Jugosl.); žene in dekleta v Bohinjski Srednji vasi; Neimenovan. Trnovo, Notr. po kaplanu Jakobu Dolencu. Po 84 K: Josip Lapajne, nadučitelj, Cerklje, Gorenjsko, Zbirka. Dali so: župan Anton Koritnik, naduč. Jos. Lapajne, kaplan Iv. Tomazič, trg. Alojzij Repnik in pos. Jos. Likozar p 10 K; neimenovan posestnik 15 K; učit. Luka Albreht, učiteljica Marija Piškur in neimenovan narodnjak po 5 K; učiteljica Ivanka Bohinc 4 K. 80 K: Dijaki v Zavodu sv. Stanislava v St. Vidu (nova zbirka). 70 K: Torkovo omizje pri Belem volu v Celju. 65 K: Zbrana družba v del. kons. društvu na Jesenicah. 64 K: Slov. hrv. bogoslovci goriškega semenišča v Zatični (po Jugosl.). 59 K: Slovensko-italijanska družba v Unionovi kleti v Ljubljani 52 K 50 v: Slovenske strežnice rez. bolnice v St. Vidu nad Ljubljano. 52 K: Ivan Renčelj, Dunaj VIII. Tulpengasse 3. 51 K 6 vin. Janko Srimšek, četovodja poljskološkega bat. 7 pod geslom „Tudi mi...“ in z vsem srcem zaupajoč v jasnejšo bodočnost slovenskega naroda zložili 3 Čehi, ena Slovenka in 19 Slovencev pri nad. stot. poljskološkega bat. 7. Po 50 K: dr. Matija Lavrenčič, okrajni sodnik, Podgrad, Istra; Jos. Javornik, Zalna; Fr. Bratušek, župnik, Svetinje, Staj.; Franc Cvek, postajenačelnik, Marulje pri Opatiji; M. D. Došen, trg. narodni zastupnik, Gospič; Jugoslovanski

železničarji, Hrpelje-Kozina; nabrala Angela Grill iz Kranjega brda pri Krašnji (po Jugosl.); neimenovan po dr. Lovro Pogacniku in ta po Jugosl.; družba na svatbi rez. nadporočnika Verija Schweigerja v Črnomlju; županstvo Breznica v smislu obč. sklepa od 25. nov. 1917. 47 K: Vesela družba v Ferlinčevi gostilni, Smarje. Po 40 K: Kmetijsko društvo v Vipavi (po Jugosl.); Fr. Mihelič, mlinar in pos. Studa pri Domžalah (po Jugosl.). Po 30 K: Meško, pri Kape- li, Staj.; nabrano na Hribovem ognjišču pri Podragi (po Jugosl.). Po 25 K: Slov. kat. izobr. društvo, Središče, Staj.; Anton Znidarič, kaplan, Stari log; Mladi Jugoslovanci v Ilirski Bistrici; Dekliška Zveza, Ljutomer; Franja Vošnjak, Ponikva ob Juž. žel. 22 K: Marjan Obersun, rač. podčastnik, Feldspital 1609, v. p. 486. (Zložili so: Marjan Obersun, Gorica 10 K, Ante Frančič, Split 5 K; eden 3 K in dva po 2 K.) Po 20 K: Ida Breščak iz Gorice t. č. v Radgoni; Anton Zora, župnik, Mirna peč; občina Aržiše pri Zagorju; Anton Rantaša, vojni kurat (po Jugosl.); Karel Kumer, Prihovo pri Konjicah (po Istem); dr. Matija Lavrenčič, okr. sodnik, Podgrad, Istra (po Jugosl.); Jos. Ogriž, župnik in vojni kurat, Loče pri Beljaku; Franc Zorec, župnik v p. Gornje Šice pri Toplicah; Slavo Krže, narednik, nabral v kolodvorski restavraciji v Novem mestu; Karel Presker, župnik, Kapele, Staj.; dr. Andrej Vehle, vojni oficijal, Kapele,

Staj. Po 15 K: Izobraževalno društvo, Loka pri Zidanem mostu; Vid Janžekovič, župnik v Svečini, pri Zg. sv. Kniginudi. Po 14 K 66 v: Dekleta pri šodu v Vipavi (po Jugosl.). 14 K 10 v: Enol. prost. Iv. Jenko v imenu I. komp. XXXIII. maršbat. I. R. 17, v. p. 55/1. 13 K 10 v: nabrano na sv. Stefana dan za izlčitirano in sežgano številko „Resnice“ v kavarni Zvezda v Kranju (po Jugosl.). 12 K: Ivan Podbol, revident južne žel. Rakek (po Jugosl.). 11 K: Veselo omizje pri Štefinu v Postojni. Po 10 K: Natalija Jakontič, Dolenji Logatec, restavrant Serini; Franica Kobal, Senobar pri Colu n. Vipavo (zbirka štirih); Josip Cuk, Toplice pri Zagorju ob Savi; rodoljubni mladi Jugoslovanci v Motniku (po Jugosl.); Andrej Nartnik, župnik, Korte pri Portorože (po istem); Jos. Rutar, gost. in trg., Zitaravas pri Miklavjih (po istem); Janez Kramar, župnik, Ribno pri Bledu (po istem); Neimenovan iz Dol. Logatca (po istem); Pešan (po istem); dr. I. Avg. Zibert, Dunaj III. (po istem); Josip Rutar, gost. in trg., Zitaravas Ljubljani (po istem); Marija Škoporec, Ljubljana (po istem); Jakob Dolinar, Smlednik (po istem); Zbirka Loče pri Beljaku (po istem); Alojzij Zupanec, kaplan, Toplice (po istem); G. Kregar, Ljubljana, (po istem); begunke od Celja in Polzele (po Jan. Kalanu). 7 K 3 v: Ob mrliču nabrali v Podgori pri St. Vidu. Po 5 K: Marko Vukšinič (po Al. Vrtovcu); Ela Jakše, učiteljica,

ca, Dobropole, Dol.; Berta Podbol, učiteljica, istoimno; neimenovan, Ljubljana (po Jugosl.); Ivan Mrcina, učitelj, Lože pri Vipavi; Napisal dva po 2 K. Skupaj 7853 K 80 v. Od preje 58.101 K 15 v. Dosedaj nabranega 65.954 K 95 v. — Ljubljana, 19. jan. 1918. — Odbor za dr. Krekov spomenik.

Za D. C. M. nabrala vesela družba v Mariboru ob priliki odhoda g. Pučeka k vojakom 23 K ter jih izročila tukajšnji železniški poizručnici.

Kmetiska posojilnica vrhniške okolice na Vrhnikih je darovala za tukajšnji šolski harmoniji 20 K. Prisrčna hvala! — Šolsko vodstvo Drenov grič.

Darilo. Gospod Robert Kollmann, veletržec in posestnik v Ljubljani daroval je za vdove in sirote padlih ljubljanskih vojakov 300 K.

Darilo. Mesto venca na krsto umrlemu ravnatelju Zadrudne centrale preč. g. Ivanu Travnu poklonila je Hramilnica kmečkih občin v Ljubljani 100 K za mestne reveže.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“

Potrjim srcem javljamo pretresujočo vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mamica in stara mamica

JOSIPINA HANZLOVSKÝ

soproga c. k. gozdarja v. p.

dne 16. februarja 1918 ob 1/2 10 uri zvečer, po dolgi mučni bolezni v starosti 66 let, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo nepozabne mamice se prenese dne 20. febr. ob 4. uri pop. na domače pokopališče v Kostanjevici.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

KOSTANJEVICA, dne 16. februarja 1918.

Anton Hanzlovský c. k. gozdar v. p., soprogo, Miroslav, Anton, Venčeslav sinovi, Antonija, Amalija, Fani, hčere, Josip Rosshäupel, Ciril Belec zeti. Rezi Hanzlovský roj. Herman, Marica Hanzlovský roj. Kompare sinahe, vsi vnučki in vnučkinje.

ZAHVALA.

Zahvaljujemo se vsem tistim, kateri so blago rainico spremili k zadnjemu počitku, posebno pa častiti duhovščini g. župniku, enako g. kaplanu, kateri so blago pokojnico tolažili do zadnjega trenutka.

Žalujoči ostali.

863

Brez posebnega obvestila.

Potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša nepozabna hčerka ozir. sestra, gđc.

PAVLA CIDRICH

danes po dolgi mučni bolezni udano preminula. Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Gorjupova ulica št. 4 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1918.

864

Žalujoči ostali.

Globoko potrji javljamo, da nam je danes zvečer po dolgem trpljenju nenadoma preminula naša preljuba mati, stara mati in tašča

Marija Jenko

vdova po strojevodji juž. železnice

v 80. letu starosti. Prosimo tihega sožalja in molitve za nepozabno.

Pogreb se vrši v soboto zjutraj na pokopališču v Gor. Logatcu. Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Gor. Logatcu.

GOR. LOGATEC, dne 20. februarja 1918.

Fran Jenko,
c. kr. davčni oficijal
sin.

Mici Jenko,
sinaha.
Marija Jenko,
vnučinja.

842

Potrji neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša iskreno ljubljena, zlata, dobra mamica, gospa

ANTONIJA RAJSTER roj. ROJNIK

danes ob pol 9. uri zjutraj, po kratki bolezni, v 60. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 23. februarja ob 3. uri popoldan.

Vsem, ki so jo poznali, bo ostala njena dobra, blaga duša v večnem spominu.

Šoštanj, dne 21. februarja 1918.

Franc Rajster, soprogo Josip Rajster, Ivanka Mravljakova, Milka Ledenikova, Zalka Rajsterjeva, otroci. Lizika Rajsterjeva, sinaha. Henrik Mravljak, c. kr. nadporočnik, zet Dušan, Franko, Jelica, Bogdan, vnuki.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom nenadomestljive izgube našega predobrega očeta ozir. starega očeta in tašča, gospoda

IVANA KENDA

Izrekajo tem potom vsem svojo najpriščnejšo zahvalo 861 globoko žalujoči ostali.

Povečane slike

to naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Zolodvorska ul. 34 a.

Med

kupim vsako množino. Ponudbe z navedbo cene in teže, event. vzorec na trgovino 767

SREČKO TEKAUC, ZAGREB.

Posedstvo v Grižanu ob Miramari

en kompleks, ob cesti, 7 minut od postaje miramarske ali grižanske, nad 2500 metrov zemlje 1200 metrov vinograde s trtami najboljših vrst, krasna lega, najlepša stavbišča, kamnolom na posestvu, napeljava elek. — trike čez posestvo in —

vila z 8 sobami

ter gospodarsko poslopje je pod zelo ugodnimi pogoji

na prodaj. 616

Kocjančič Jernej Trst ulica Carintia 19 l.

Ženska pisarniška moč,

ki se obveže, da ostane v službi tudi pri eventualnem odhodu, se sprejme. Prosilke naj svoje ponudbe izroče osebno med 4—6 u. pop. pri tropskem povelstvu Traingruppenkommando 187., Slomškova ul. 19. 845

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami, ali tudi malo hišico z vrtom v mestu ali na periferiji mesta išče v najem za majnikov termin, ali tudi preje, Ivan Zirkelbach, uradnik mestne planarne. — Sprejme tudi administracijo ene ali več hiš.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron.

meblovano sobo

s popolnoma separatnim vvhodom najraje v vilii. Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod šifro „Elegantno 826“.

Zamenja se

trda drva za dobro ohranjeno moško obleko ali suhno za velikega moškega. Jernej Jančar, Selo št. 28, pošta Moste. 828

Karbid svetilke

za K 30— in K 25—. Prižigalnike na bencin K 3— razpošilja 773

A. Lečnik, Borovlje, Koroško.

Jabolčnik

večjo množino, čist, pristen pošilja na debelo proti vpslatvi sodov po najnižjih cenah po povzetju. G. Stelzer, Wetzelsdorf, postaja Gradec. 514

V prometnem kraju bodisi v Ljubljani ali v drugem mestu se išče boljše

gostilna ali manjša restavracija

v najem ali zakup. Prijazne ponudbe se prosijo pod šifro „Ma 1918 853“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

SLAMOREZNICE, gepeljni, MLATILNICE

so na prodaj, drugi poljedelski stroji se pa lahko naročajo pri FRANC HITT, Ljubljana, Martinova cesta 2. 813

Iščem vrtnarja

ki bi ob enem opravljal službo hišnika. Imel bi prosto stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Plača po dogovoru. Ponudbe na „Franc Dolenc“ (rgovina z lesom, Škofja Loka.

Proda se

moderno zidana vila v prav dobrem stanju z štirimi stanovanji in velikim vrtom ter gospodarskim poslopjem. — Natancneje se izve pri g. Minko Ševanju Ljubljana, Florijanska ul. 17. 850